

Seat No. : _____

OD-105

October-2025

B.A., Sem.-VI

CC-313 : Gujarati

ગુજરાતી સાહિત્ય

(સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

નોંધ : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ સૂચવે છે.

1. શબ્દની શક્તિના પ્રકારો જણાવી, લક્ષણોની સમજૂતી આપો. 14
અથવા
1. પ્લેટો અને એરિસ્ટોટલના સંદર્ભે 'અનુકરણ'ના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો. 14
2. કોઈપણ બે નોંધ લખો : 14
(1) કાવ્યમાં અલંકાર
(2) કાવ્યમાં પ્રતીક
(3) કાવ્યમાં છંદ-ગેયતા
(4) કાવ્યમાં પુરાકલ્પન
3. નવલકથા, ટૂંકીવાર્તા, ખંડકાવ્ય – કોઈ એક સાહિત્ય સ્વરૂપનો પરિચય આપો. 14
4. વિવેચનની ઐતિહાસિક, તુલનાત્મક, વર્ણનાત્મક પદ્ધતિની સમજૂતી આપો. 14
અથવા
4. નોંધ લખો : 14
(1) અભિવ્યક્તિ અને પ્રત્યાયન
(2) વિવેચનના પ્રકારોનો સંક્ષિપ્ત પરિચય
5. યોગ્ય વિકલ્પ શોધો : (કોઈપણ સાત) 14
(1) શબ્દની શક્તિના _____ પ્રકાર છે.
(અ) એક (બ) બે
(ક) ત્રણ (ડ) ચાર

- (2) 'રિપબ્લિક' સાથે _____ નું નામ સંકળાય છે.
 (અ) પ્લેટો (બ) એરિસ્ટોટલ
 (ક) વડ્ઝવર્થ (ડ) શેલી
- (3) માત્રામેળ અને અક્ષરમેળ એ શું છે ?
 (અ) કલ્પન (બ) અલંકાર
 (ક) છંદ (ડ) પ્રતીક
- (4) ગઝલ સ્વરૂપની ઓળખ _____ છે.
 (અ) મુખડું-અંતરો (બ) રઠીફ-કાફિયા
 (ક) ઘટના (ડ) ચોટ-ચમત્કૃતિ
- (5) નાટકમાં _____ અનિવાર્ય છે.
 (અ) સંઘર્ષ (બ) કથા
 (ક) રંગભૂષા (ડ) કેશભૂષા
- (6) ભાવક પાસે _____ પ્રતિભા અપેક્ષિત છે.
 (અ) ભાવચિત્રી (બ) કારચિત્રી
 (ક) સર્જનાત્મક (ડ) વિવેચનાત્મક
- (7) આદાન-પ્રદાન, અવગમન, સંક્રમણ એટલે _____.
 (અ) અનુભૂતિ (બ) પ્રત્યાયન
 (ક) અભિવ્યક્તિ (ડ) શૈલી
- (8) કલ્પના, અનુભૂતિ, શૈલી, સાહિત્યિક રુચિ એ _____ સાથે સંકળાય છે.
 (અ) સર્જન પ્રક્રિયા (બ) અર્થઘટન
 (ક) રસદર્શન (ડ) વર્ણન
- (9) યોગ અને રૂઢી એ _____ ના પેટા પ્રકાર છે.
 (અ) વ્યંજના (બ) લક્ષણા
 (ક) અભિધા (ડ) વ્યવહારભાષા
- (10) અર્થઘટન, મૂલ્યાંકન, રસદર્શન, વર્ણન વગેરે શું છે ?
 (અ) વિવેચનના પ્રકાર (બ) સર્જન
 (ક) ભાવન (ડ) વિવેચનની પદ્ધતિ
- (11) પૌરાણિક પાત્રો, પ્રસંગો, આજના સંદર્ભે યોજાય ત્યારે શેનો વિનિયોગ થયો કહેવાય ?
 (અ) કલ્પન (બ) પ્રતીક
 (ક) ગેયતા (ડ) પુરાકલ્પન
- (12) કશાકનો સંકેત, કશાકનું ચિહ્ન એટલે શું ?
 (અ) કલ્પન (બ) પુરાકલ્પન
 (ક) પ્રતીક (ડ) છંદ